

които са имали някога еднаква съдба и имат обща бъдещност;

- да посочат на своите единородци примера на други народи;
- да привлекат вниманието на славяните върху злочастния български народ;
- да допринесат за обработването на българския език и създаване на българска

граматика.

Родолюбивите и научните мотиви на българските автори, получили образованието си в Сръбското княжество, имат своя социален отзвук в българското възрожденско общество. Те са достойни за уважение и днес.

Кои са основните идеи, които българските творци развиват в съчиненията си:

- Идеята за славянска задръжност и любов. Апелира се българите "да обичат секиго славенина като брата си. Нашите мили братя, пръснати по цяла Европа като стадо без пастир, да се обичаме от сърце като брат брата и да сме взаимно един другиму благодарни до века!"

- Делото на св. св. Кирил и Методий и на техните ученици, които като звезди са пръскали духовни зари между всички славяни е достойно за уважение от славяните и днес. Българската книжнина от времето на Първоучителите е служила на всички славяни за пример. Чрез нея всички славяни са въведени в християнството и озарени от христовата вяра.

- Разкриване пред целия славянски свят заслугата на старите българи - славянски духовни просветители - славни, високоучени и трудолюбиви, и да се привлече вниманието на другите по света честити славяни, наши мили еднокръвни братя, да мислят за нас, какви братя са имали и каква духовна храна са приемали дълго време от тях, за да се убедят, че днес са длъжни, ако не с друго, поне да съчувстват на българите.

- Идеята за братска любов с най-близките си братя - сърбите, които оказват неоценима помощ на българите.

- Идеята за издигане просветата на българите. Мотиви: за да бъдем достойни синове на нашите славянски предци и свободно да можем да кажем, че и ний сме една достойна част от света.

Тези идеи изпълняват разнообразни функции: научни, политически, просветни, общокултурни, освободителни, консолидиращи.

Идеите и културните послания българските книжовници, учили в Сръбското княжество, разпространяват и чрез многобройните материали, които публикуват в периодичния печат, носещ по-бързо и непосредствено познанието, мнението, критичните бележки и идеите, вложени от авторите в тях.

* * *

Книжовната дейност на българските младежи, възпитаници на сръбските учебни заведения през 40-те - 50-те г. на XIX век, е един от важните резултати от обучението им в Княжество Сърбия.

Наред с разнообразните фактори, на които младежите дължат подготовката си